

عنوان مقاله:

چیدمان سازه ها در زبان فارسی متأثر از وزن دستوری: تبیینی پردازش محور

محل انتشار:

دوماهنامه جستارهای زبانی، دوره 9، شماره 5 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

مجید علائی - General Linguistics Department, Faculty of Literature and Humanities, Bu-Ali Sina University, Hamadan

مهدی تهرانی دوست - Department of Psychiatry, Tehran University of Medical Sciences

محمد راسخ مهند - General Linguistics Department, Faculty of Literature and Humanities, Bu-Ali Sina University, Hamadan, Iran

خلاصه مقاله:

بر اساس نظریه کنشی ترتیب واژگانی و اصول بهره وری ۲ در دستور (Hawkins, ۱۹۹۴, ۲۰۰۴)، چیدمان سازه ها ی زبانی متأثر از راندمان پردازشی است. به بیان شفاف تر، سازه ها به نحوی مرتب می شوند که پردازش زبانی را تسهیل کنند. این پژوهش با بهره گیری از تکلیف برخط خوانش جمله، با هدف بررسی نقش وزن دستوری در عملکرد حرکت سازه ها به جایگاه پسافعلی و تحلیل سطح پردازشی جملات در صورت بندی های متناظر شکل گرفت. تکلیف پیش گفته به عنوان الگویی مناسب برای تحلیل سطح پردازشی ساخت های نحوی، در محیط نرم افزار Open Sesame طراحی شد. دو مجموعه ۲۴ جمله ای در سه سطح وزنی (سبک، متوسط و سنگین) و دو سطح ساختاری (سازه در جایگاه بی نشان پیش فعلی و پسافعلی) برای ۴۰ آزمودنی فارسی زبان دارای تحصیلات دانشگاهی (سنین ۱۸ تا ۴۰ سال) که به شیوه تصادفی انتخاب شدند ارائه شد. مجموعه نخست شامل جملات دارای بند موصولی و مجموعه دوم جملات حاوی سازه پسابند شده و جمله متناظر غیرمقلوب بود. پس از هر جمله، یک پرسش بلی/خیر مطرح شد. داده ها با نرم افزار SPSS و آزمون تحلیل واریانس تحلیل شد. در وزن دستوری سبک، وقتی سازه مورد مطالعه در جایگاه بی نشان قرار دارد، سرعت زمان خوانش به نسبت جملات متناظر پسافعلی بیشتر است، حال آنکه این الگو با افزایش وزن دستوری برعکس می شود؛ به بیان دیگر، در وزن دستوری متوسط، حرکت پسافعلی سازه ها، به کاهش میانگین خوانش جمله منجر می شود. این کاهش به مراتب در حالت سنگین معنادارتر است. ترتیب سازه ها و گشتار حرکت نسبت به وزن دستوری سازه ها حساس است؛ درنتیجه، گرایش سنگینی پایانی در زبان فارسی در رابطه با ساخت های پیش گفته با انگیزش افزایش راندمان پردازشی تایید می شود.

کلمات کلیدی:

Constituent ordering, Grammatical weight, Language processing, Efficiency principles, Grammatical movement
واژه های کلیدی: ترتیب سازه ها، وزن دستوری، پردازش زبانی، اصول بهره وری، حرکت دستوری.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1249794>

